

CLASSMATE

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KONU ANLATIMI

- NADİS VE AYET YORUMLAMA
- DİNİ VE AHLAKİ KAVRAMLAR
- HİKAYELENDİRİLMİŞ KONU ANLATIMI
- ÜST DÜZEY DÜŞÜNME BECERİLERİNİ ÖLÇEN
YENİ NESİL SORULAR

Sonay AYDIN

SINIF

YAYIN YÖNETMENİ

Nihan HAYAR

YAYINA HAZIRLAYAN

Sonay AYDIN

EDİTÖR

Esra AYDOĞDU

ISBN 978 - 605 - 7832 - 41 - 2

Eski Turgut Özal Cad. No: 22/101 - 34490

Başakşehir / İSTANBUL

Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

Yayıncı Sertifika No: 49697

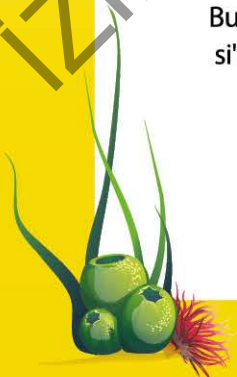
BASKI - MÜCELLİT

Matsis Matbaa

Matbaa Sertifika No: 40421

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu'nca kabul edilen, Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi** dersinin müfredat programına uygun olarak hazırlanmıştır. Kitabın yazımında TDK Yazım Kılavuzu esas alınmıştır.

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir.
İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ÖN SÖZ

Eğitim sisteminde yer alan öğretim programlarının hedefleri; öğrencilerin okulda neler öğrendiği ve öğrendikleriyle neler yapabildikleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan sınav sistemi, 8. sınıf kazanımlarıyla birlikte kazandırılmak istenen becerilere odaklanan bir sınav olacaktır.

Öğretim programındaki kazanımları ve kazandırılmak istenen becerileri titizlikle inceleyerek hazırladığımız Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Anlatımı kitabında; hikâyelendirilmiş konu anlatımı ile konuları kavrayacak, dinî ve ahlakî kavramları öğrenecek, hadis ve ayet yorumlayacak ve ünite değerlendirme testlerinde yer alan yeni nesil sorular ile yaratıcı, eleştirel, analitik düşünecek ve sınava kısa sürede hazırlanacaksınız.

Yeni çağın ve sınav sisteminin gereksinimleri, hedefleri doğrultusunda hazırlanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Anlatımı kitabı, beklentilerinizi tam anlamıyla karşılayacaktır.

Mutlu ve huzurlu bir eğitim-öğretim yılı geçirmeniz dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

KADER VE KAZA İNANCI	10
İNSANIN İRADESİ VE KADER	19
KADER İLE İLİŞKİLENDİRİLEN BAZI KAVRAMLAR	23
BİR PEYGAMBER TANİYORUM: HZ. MUSA (A.S.)	31
BİR SURE TANİYORUM: AYET EL-KÜRSİ VE ANLAMI	35
ETKİNLİK	36
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 1	38
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 2	40

2. ÜNİTE: ZEKÂT VE SADAKA

İSLAM'IN PAYLAŞMA VE YARDIMLAŞMAYA VERDİĞİ ÖNEM	44
ZEKÂT VE SADAKA İBADETİ	47

İÇİNDEKİLER

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. ŞUAYB (A.S.)	54
BİR SURE TANIYORUM: MAÛN SURESİ VE ANLAMI.....	57
ETKİNLİK	58
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 1	60
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 2	62

3. ÜNİTE: DİN VE HAYAT

DİN, BİREY VE TOPLUM	66
DİNİN TEMEL GAYESİ	69
BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. YUSUF (A.S.)	75
BİR SURE TANIYORUM : ASR SURESİ VE ANLAMI	78
ETKİNLİK	80

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 1 82

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 2 84

4. ÜNİTE: HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) ÖRNEKLİĞİ

HZ. MUHAMMED (S.A.V.) GÜZEL AHLAK ÖRNEĞİ 88

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) DOĞRULUĞU VE GÜVENİLİR KİŞİLİĞİ 89

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) MERHAMETLİ VE AFFEDİCİ OLUŞU 92

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) İSTİŞAREYE ÖNEM VERMESİ 96

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) DAVASINDAKİ CESARET VE KARARLILIĞI 99

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) HAKKI GÖZETMEDEKİ HASSASİYETİ 102

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) İNSANLARA DEĞER VERMESİ 105

BİR SURE TANIYORUM: KUREYŞ SURESİ VE ANLAMI 108

İÇİNDEKİLER

ETKİNLİK	110
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 1	112
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 2	114

5. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ

İSLAM DİNİNİN TEMEL KAYNAKLARI	118
KUR'AN-I KERİM'İN ANA KONULARI	122
KUR'AN-I KERİM'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ	129
BİR PEYGAMBER TANİYORUM: HZ. NUH (A.S.)	131
ETKİNLİK	134
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 1	136
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TEST - 2	138

CEVAP ANAHTARI	142
----------------------	-----

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

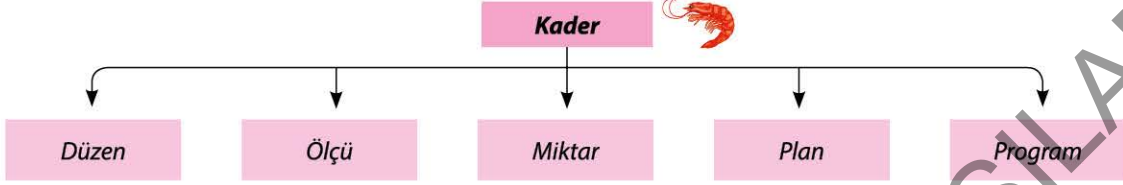
1. ÜNİTE KADER İNANCI

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

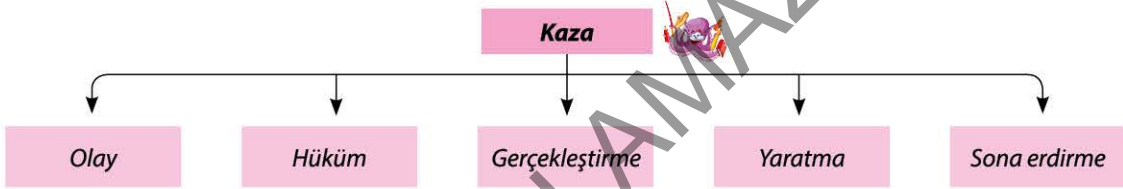
KADER İNANCI

KADER VE KAZA İNANCI

Kader: Yüce Allah'ın ezeli ilmi ve iradesiyle başlangıçta, evreni ve meydana gelecek olayları, belli bir plan ve programa göre takdir etmesi yani belirlemesidir.

Kaza: Kader planında takdir edilen olayların zamanı gelince programlı bir şekilde gerçekleşmesidir.

Ayetler

- "Gökte ve yerde gizli hiçbir şey yoktur ki apaçık bir kitapta (levh-i mahfuzda) yazılmış olmasın." (Neml suresi, 75. ayet)
- "Şüphesiz ki kıyamet saatinin bilgisi Allah yanındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde ne varsa (erkek veya dişi oluşunu, renk ve özelliklerini) O bilir. Hiçbir kimse yarın ne kazanacağını bilmez. Hiçbir kimse hangi yerde öleceğini de bilemez. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla bilir, her şeyden haberdardır." (Lokmân suresi, 34. ayet)

KADER VE KAZAYA VERİLEBİLECEK ÖRNEKLER:

Kader

- Evrenin galaksilerden oluşması
- Suyun 100 derecede kaynaması
- Bu dünyanın bir sınav yeri olması
- Dünya'nın kendine özgü şekli

Kaza

- Güneş'in doğması
- Havaların ısınması ve soğuması
- İnsanın doğması
- Bir yanardağın faaliyete geçmesi

Karıştırmayalım !

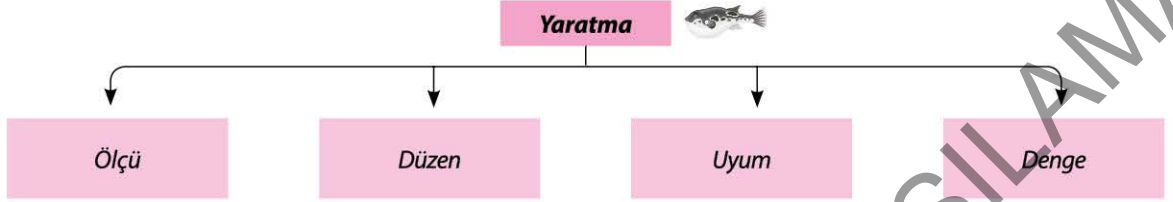
Kader, bir şeyin olmasının takdir edilmesi; kaza da onun bu ilahî plana göre gerçekleşmesidir. Örneğin; yağmurun yağmasıyla ilgili yasaların Allah (c.c.) tarafından programlanması kader, bu kadere uygun olarak zamanı gelince yağmurun yağması ise kazadır.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ALLAH HER ŞEYİ BİR ÖLÇÜYE GÖRE YARATMIŞTIR:

- Yeryüzü ve evrendeki ölçülü yaratılış, varlıkların her birinin sistemli bir bütünlük oluşturmasını sağlamıştır.
- Evrende meydana gelen her şey, belli bir düzen içinde gerçekleşmektedir.

Ayet

"Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

- Allah (c.c.) Kur'an'da insanın dikkatini, var olan bu ölçülü yaratılışa çekmektedir.

Dikkat!

Dünyanın yaratılışı ve dünya üzerinde gerçekleşen olaylar bir düzene göre devam eder.

Ayet

"Gökten bir ölçüye göre suyu indiren O'dur. Biz onunla (kupkuru), ölü bir memlekete hayat veririz..." (Zuhruf suresi, 11. ayet)

- İnsan, yeryüzünün en mükemmel varlığıdır. Çünkü Allah insana akıl ve irade vererek onu bütün canlılardan üstün kılmıştır.

Ayet

"O (Rabb) ki seni yarattı. Sana düzgün ve ölçülü bir biçim verdi." (Infitâr suresi, 7. ayet)

Dikkat!

Yeryüzü yuvarlak olmasaydı, Güneş şimdikinden daha büyük olsaydı; Dünya, Güneş çevresinde daha yavaş dönsedydi bu durumda Dünya daha çok ısınırdı. O zaman da canlıların yaşamı mümkün olmazdı.

Önemli Bilgi!

Allah, insanın aklını kullanarak evreni incelemesini ve oradaki bu düzenli yaratılışı anlamasını istemiştir.

Ayet

"Onlar, ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler): Rabb'imiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen yücesin. Bizi cehennem azabından koru!" (Âl-i İmrân suresi, 191. ayet)

KADER İNANCI

Hatırlayalım !

Allah, kusursuz olarak yarattığı evrende varlıkların yaşamları için uygun olan tüm olanakları da var etmiştir.

EVRENDE GERÇEKLEŞEN MÜKEMMEL DÜZENE ÖRNEKLER:

- Mevsimsel olaylar hep aynı döngü içinde gerçekleşir.
- Yeryüzünün iklim yapısı, belirli bir sistem içindedir.
- Güneşin doğuşu ve batışı her zaman aynı yerde ve açılarda gerçekleşir.
- Her canlı doğar, büyür, gelişir, yaşar ve vakti geldiğinde ölür.
- Uzayda her varlık bir düzen içinde hareket eder.

Hatırlayalım !

Allah (c.c.) her şeyi yerli yerinde yaratmıştır. İnsan ve hayvanları yaratmadan önce, yeryüzünü onların yaşayacağı şekilde hazırlamıştır. Yeryüzündeki yaşam, O'nun yarattığı düzen ve denge içinde sürüp devam etmektedir.

Önemli Bilgi !

Evrende başlangıçtan beri bir düzen ve denge olmasaydı varlıkların devamı söz konusu olamazdı.

- Allah, her şeyin eşsiz yaratıcısı ve varlığını devam ettiricisidir.

Ayet

"...Her şeyi yaratmış; ona bir ölçü, biçim ve düzen vermiştir." (Furkan suresi, 2. ayet)

Örnek Soru

Evren ve içindeki varlıkların belli düzen ve ölçüye göre yaratıldığı Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmektedir: "Biz her şeyi bir ölçüye (bir düzene, plana) göre yarattık." Örneğin iklimlerin oluşması, gece gündüzün bir-biri ardınca gelmesi belli bir düzen içinde meydana gelmektedir.

Verilen paragraf doğrultusunda;

- I. Allah'ın yaratması sürekli devam eder.
- II. Allah, evreni belirlediği uyuma göre yaratmıştır.
- III. Her varlığın yaratılışında belli bir amaç vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) I ve III.   D) II ve III.

Çözüm: Paragrafta Allah'ın evreni yaratması ile ilgili evrendeki ölçü ve düzenin vurgulandığı ayete yer verilmiştir. Bu ayette yalnızca Allah'ın evreni belli bir uyuma göre yaratmış olduğuna vurgu yapılmıştır. I ve II. öncülde verilen "Allah'ın yaratmasının sürekli olarak devam etmesi", "Her varlığın yaratılışında belli bir amacın olması" ifadeleri doğru olmasına rağmen ayette vurgulanmadığı için ulaşılacak ifadeler arasında yer almaz. Bu nedenle cevap "B" seçeneğidir.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KADER VE EVRENDEKİ YASALAR:

Sünnetullah (Evrendeki yasalar): Allah'ın sünneti, kanunu demektir. Allah'ın varlık âleminin düzeni için koymuş olduğu kurallara sünnetullah denir. Mevsimlerin oluşumu, rüzgârın esmesi, yağmurun yağması, bitkilerin büyümesi, ağaçların meyve vermesi gibi evrende gerçekleşen tüm bu olaylara sünnetullah veya âdetullah denir.

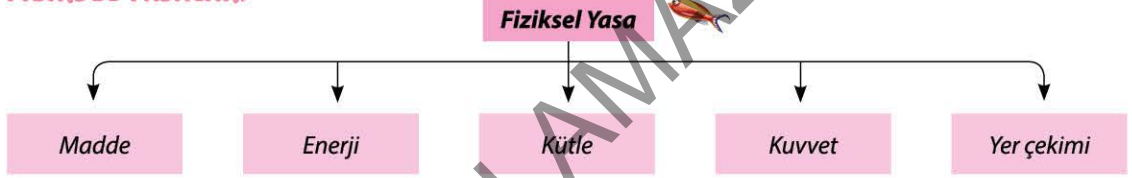

- Kur'an'da toplumsal yasalar da "sünnetullah" kavramı ile ifade edilir.

Önemli Bilgi !

Sünnetullah çerçevesinde; Allah (c.c.), evrenin düzen ve işleyişini birtakım yasalara bağlamıştır. Bunlar fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalar olarak adlandırılır.

FİZİKSEL YASALAR:

Fiziksel yasalar: Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili temel prensipleri kapsar.

FİZİKSEL YASANIN ÖZELLİKLERİ:

- Allah'ın üstün kudret sahibi olduğunun ve her şeyi hakkıyla bildiğinin delilidir.
- Evrensel olan bu yasalar, doğal dengeyi korur; evrendeki ölçülü yaratılışın devamını sağlar.
- Fiziksel yasalara dayalı olarak gelişen teknolojik ürünler, insan yaşamını kolaylaştırır.
- Fiziksel yasaları bilmek, çevremizde meydana gelen olayları anlamlandırmamıza katkı sağlar.
- Fiziksel yasalar; deney, gözlem ve araştırmalar neticesinde anlaşılabilir.
- Bu yasalar değişmez olup evrensel bir niteliğe sahiptir.
- Allah'ın (c.c.) evrende yarattığı düzenin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur.

Önemli Bilgi !

Allah'ın sıfatlarından ilim, kudret, irade, kader ve kaza ile ilişkilidir. Çünkü kader ve kazaya iman; Allah'ın ilminin sınırsız olduğunu, iradesinin her şeyi kuşattığını ve O'nun kudretinin bütün varlıklardan üstün olduğunu kabul etmektir.

Önemli Bilgi !

Fiziksel yasalara bağlı olarak yapılan araştırmalar neticesinde günümüzde kullandığımız fırından ütüye, bilgisayardan telefona, otomobilden uçağa daha birçok ürün geliştirilmiştir.

Ayet

"Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..." (Yâsin suresi, 37 - 40. ayetler)

KADER İNANCI

Dikkat!

İnsan fiziksel yasalardan ancak yararlanabilir, onları değiştirme gücüne sahip değildir.

FİZİKSEL YASALARA VERİLEBİLECEK ÖRNEKLER:

- Evrendeki cisimler, birbirlerini bir kuvvetle çeker ve iter.
- Cismin kütlesi ne kadar büyük olursa çekme ve itme kuvveti o kadar büyük olur.
- Isınan metaller genişler.
- Su deniz seviyesinde, 100 °C'de kaynar.

Örnek Soru

Evrensel yasalara "Allah'ın evreni idare etmekteki ölçüsü" anlamına gelen "sünnetullah" denilmektedir. Yüce Allah Kur'an'da "... Allah'ın kanununda asla bir değişme bulamazsın, Allah'ın kanununda kesinlikle bir sapma da bulamazsın." (Fatır suresi, 43. ayet) buyurmaktadır. Bu yasalardaki temel husus evrenin işleyişinin belli ölçü, düzen ve uyumda olduğudur.

Verilen paragrafta aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Kaza   B) İrade   C) Kader   D) Tevekkül

Çözüm: Verilen paragrafta sünnetullah açıklanarak bu kavramın evrende bulunan ölçü, düzen ve uyumla ilişkisi vurgulanmıştır. Evrendeki ölçü, düzen ve uyum kader kavramıyla ilişkili olduğu için paragrafta kader kavramına vurgu yapılmıştır. Bu nedenle cevap "C" seçeneğidir.

BİYOLOJİK YASALAR:

Biyolojik Yasa

Canlılık

Büyüme

Üreme

Gelişim

Beslenme

Biyolojik yasalar: Canlıların oluşumu, gelişimi, üremesi ve canlılık özellikleriyle ilgili yasalardır.

- Allah, canlıların yaşamını sürdürmesini bu yasalara bağlamıştır.

BİYOLOJİK YASANIN ÖZELLİKLERİ:

- Evrensel ve sadece canlılara özgüdür.
- Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya konulmuştur.
- Canlıların yapısal özellikleriyle ilgilidir.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

- Canlılar dünyasında olan doğal dengeyi düzenler.

BIYOLOJİK YASAYA VERİLEBİLECEK ÖRNEKLER:

- İnsanın yaşamını sürdürmesi için kan dolaşımı gerekir.
- Nefes alıp vermek için akciğerlerin sağlıklı işlemesi gerekir.
- Suda yaşayan canlıların solunumları karada yaşayanlardan farklıdır.
- Bazı canlılar yumurtlayarak bazıları da doğum yoluyla çoğalır.
- Yeryüzünün bitki örtüsü bölge ve iklim farklılıklarına bağlı olarak çeşitlilik gösterir.

Ayetler

- "(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..." (Mürselât suresi, 20-23. ayetler)
- "O (Allah), insanı alaktan (embriyodan) yarattı." (Alak suresi, 2. ayet)

Dikkat!

Her canlının dünyaya gelişi, varlığını sürdürmesi ve ölümü biyolojik yasalara dayanmaktadır. Diğer yasalar gibi, dünya var olduğu zamandan beri bu yasalar da hep vardır ve kesintisiz bir şekilde işlemektedir.

- Biyolojik yasalar yeryüzündeki canlılığın sürdürülmesini sağlar.

Ayetler

"Biz rüzgârları aşılâyıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık..." (Hicr suresi, 22. ayet)

Önemli Bilgi!

Canlılara verilen biyolojik özellikler, onların ihtiyaçlarını karşılamaları için Allah tarafından, evrenin yasalarına uygun olarak sunulmuştur.

- Allah, insanı ve diğer canlıları yarattığında onun yaşamasına en uygun ve elverişli ortamı hazırlamıştır.

Ayet

"Çardaklı ve çardaksız (üzüm) bahçeleri, ürünleri çeşit çeşit hurmaları, ekinleri, birbirine benzer ve benzemez biçimde zeytin ve narları yaratan O'dur. Her biri meyve verdiği zaman meyvesinden yiyin..." (En'âm suresi, 141. ayet)

- Biyolojik yasalar, insanın ve diğer canlıların kendi yaşamlarında ve birbiriyle olan ilişkilerinde zorunlu olarak uyduğu yasalardır.
- Yeryüzünde yaşamın dengesinin ve düzeninin sürdürülebilmesi için çeşit çeşit canlı türleri yaratılmıştır.

KADER İNANCI

Ayet

"Allah her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karın üstünde sürünür, kimi de iki ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır." (Nûr suresi, 45. ayet)

Dikkat!

Fiziksel yasalara aykırı davranılamayacağı gibi, biyolojik yasalara da aykırı davranılamaz.

Önemli Bilgi!

Su bulunabilen bölgelerde yaşayan hayvanlar her gün suya ihtiyaç duyar ve ulaşır. Suyun nadiren bulunduğu çöllerde yaşayan deve ise günlerce susuzluğa dayanabilecek güçte yaratılmıştır. Tüm bu farklılıklar biyolojik yasalar çerçevesinde gerçekleşmektedir.

Örnek Soru

- "Biz rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık..." (Hicr suresi, 22. ayet)
- "Size tohumlar, bitkiler, (ağaçları) sarmaş dolaş olmuş bağlar, bahçeler yetiştirmek için üst üste yığılıp sıkışan bulutlardan şırl şırl akan sular indirdik." (Nebe suresi, 14-16. ayetler)

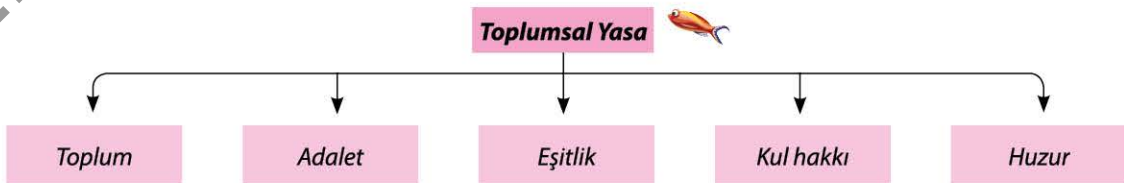
- Etle beslenen hayvanların çene yapıları, otlarla beslenenlerden farklıdır.
- Deve, sıcak iklimin var olduğu çöl ortamında, vücudunda su depolayarak yaşamını devam ettirmektedir.
- Yılan, kertenkele ve kaplumbağa gibi hayvanlar hava ısınmaya kadar kış uykusuna yatar.
- İnsanlar arasında eşitliğin olmadığı toplumlarda bunalım ve karmaşa dönemleri yaşanır.

Yukarıda verilen ayetlerde vurgulanan evrensel yasa ile ilişkili olan örnekler aşağıdakilerden hangileridir?

- A) I ve II.   B) I, II ve III.   C) I, II ve IV.   D) I, II, III ve IV.

Çözüm: Verilen ayetlerde canlıların gelişimsel süreçlerine vurgu yapılmıştır. Bu nedenle ayetlerden her ikisi de biyolojik yasalarla ilişkilidir. Örneklerde ise I, II ve III öncüllerinde canlı varlıkların oluşumu, gelişimi ve yaşamı ile ilgili gerçekler dile getirilmiştir. IV. öncülde ise toplumsal düzenin devamını sağlayan genel yasalara örnek verilmiştir. Cevap "B" seçeneğidir.

TOPLUMSAL YASALAR:

Toplumsal yasalar: Toplamların işleyişinde var olan, sebep sonuç zincirine dayalı olarak ortaya çıkan yasalardır. Toplumun sağlıklı şekilde var olması için bu yasalara uyulması gerekir.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

- İnsanın özelliklerinden biri de sosyal varlık olmasıdır. İnsanlar sosyal varlık olduklarından tarih boyunca toplum hâlinde yaşamışlardır.
- Toplum hâlinde yaşayan insanlar, toplumsal yasaların belirlediği kurallar çerçevesinde yaşamlarını sürdürürler.

Ayet

"...Sen Allah'ın yasasında (sünnetullahta) hiçbir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında asla bir sapma da göremezsın." (Fâtır suresi, 43. ayet)

- Toplumsal yasalar; toplumsal oluşum, gelişim, değişim ve çözülme ile alakalıdır. Konu olarak yaşam ve insan ilişkilerini ele alır.

TOPLUMSAL YASALARIN ÖZELLİKLERİ:

- Her toplumda meydana gelen olaylar, bu yasaların sınırları çerçevesinde gerçekleşir.
- Toplumsal yasalar bazı yönleriyle evrenseldir. Diğer yasalar gibi tamamen evrensel özellikler taşımaz.
- Gözlem ve araştırmaya açıktır. Gerçekleşmesi uzun yılları alabilir.
- Bu konuda, deney yapılamaz ama gözlem yapılabilir.
- Fiziksel ve biyolojik yasalar gibi kesin ve değişmez değildir.
- Sadece toplumlara özgüdür.

Önemli Bilgi !

Her insan vicdan sahibi olarak dünyaya gelir. İnsan, vicdanı sayesinde olaylar karşısında muhasebe yaparak iyi ve yararlı işler yapar.

TOPLUMSAL YASALARA VERİLEBİLECEK ÖRNEKLER:

- Adaletin hüküm sürdüğü toplumlarda huzur ve refah gelişir.
- Yardımlaşmanın olduğu toplumlarda birlik ve beraberlik pekişir.
- Açlığın hüküm sürdüğü toplumlarda kötülükler artar.
- Kuraklık ve kıtlık yüzünden göçler meydana gelir.
- Dünya yaşamına aşırı düşkünlük, insanları ve toplumları bencilleştirir ve yalnızlaştırır.

Dikkat !

Toplumların yaşadıkları sosyal olaylar kendi başına ortaya çıkmaz. Nasıl ki fiziksel ve biyolojik alanlarda, olayların kendi içinde bir oluşma ve gelişme süreci varsa toplumsal olaylarda da durum böyledir. Yani toplumda meydana gelen bir olayın, muhakkak bağlı olduğu başka bir olay vardır. Her bir olay, büyük ölçekli planın bir gereği olarak başka bir olayın nedenini oluşturur.

KADER İNANCI

- Allah'ın çizdiği kader de toplumsal yasalardandır.
- Toplumsal yasalar Allah'ın belirlediği toplumsal yasalara göre doğar, gelişir, geriler ve yok olur yani her toplumun bir ömrü vardır.

Ayet

"Her toplumun (belirli) bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde onu ne bir an erteleyebilirler ve ne de bir an öne alabilirler." (A'râf suresi, 34. ayet)

- Toplumsal yasalar, sosyal yasalar olarak da adlandırılır. Bu yasalara uygun davranmak, insanların çevresiyle uyum içerisinde olmasını sağlar.

Hatırlayalım !

Kur'an'da yer alan kıssalar, toplumsal yasaların nasıl işlediğine dair en somut ve belirleyici örneklerdir.

Ayetler

- "Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden önceki toplumların sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)
- "Sizden önceki milletlerin başından nice olaylar gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin dolaşın da yalancılardan sonunun nasıl olduğuna bir bakın." (Â-i İmrân suresi, 137. ayet)

TOPLUMSAL YASALARI BİLMENİN FAYDALARI:

- Toplumsal yasaları bilmek, insanların çevreleriyle uyum içinde yaşamalarını sağlar.
- İnsanların birbirlerinin hak ve hukukuna özen göstermelerini ve birbirlerine zarar verici davranışlardan kaçınmalarını gerektirir.
- Toplumsal yasalara göre ilişkilerini düzenleyen insanlardan oluşan toplumlar, uzun ömürlü ve sağlıklı olur.
- Toplumsal yasalar bilinirse insanlar ve toplumlar daha az hata yaparlar. Bu yasalara göre hareket etmek, insanların mutlu ve huzurlu kılar.

Dikkat!

Toplumsal yasaları bilmek, toplumdaki birçok olumsuz davranışın gelişmesine engel olur.

Örnek

Bulaşıcı hastalıklar, ahlaksızlıklar, kin, nefret, kıskançlık, bencillik, hak ihlalleri gibi kötülükler toplumda yer almaz.